

hvor der er Afdrag; thi de ville ikke have deres Kapitaler tilbage, gennem smaa Afdrag og saa pludselig staa en Dag, hvor Kapitalen er forsvunden. Jeg henvendte mig derfor til 3 store Pengeinstitutter her i Kjøbenhavn: Landmandsbanken, Kjøbenhavns Sparekasse og Vikuben, forhandlede hvert Sted personlig med Direktørerne, fik villig Laanetilbud alle 3 Steder og sendte dem til Kommunerne, der saaledes i et Delegeretmøde for at vælge det billigste Tilbud. De valgte da Vikubens, hvilket jeg iøvrigt da ogsaa ansaa for det billigste; der var lidt Forskjel paa de forskjellige Instituters Bilskaar. Hvorledes vare nu disse Betingelser? De vare: 2 pCt. Provision, en Amortisationstid af 28 Aar og 4 pCt. Rente. De to sidste Betingelser finder jeg fuldstændig billige, men Provisionen! Ja, det har været udtalt her i Dag fra et Par ærede Medlemmer og navnlig fra et, at en saadan Provision i og for sig maatte kaldes meget billig. Ja, naar der overhovedet skal gives Provision, kan det nok være, men nu skal jeg illustrere, hvor uebilligt det dog er. Samtidig søgte jeg nemlig Laan for den private Eiendomsbesiddere og fik Pengene hos et rigt Fideikommiss. Laanet effektueredes til allerede 11te Juni Termin sidste Aar, hvorimod Laanet til Kommunerne fra Vikuben først effektueredes til 11te December. Laanebetingelserne vare: 4 pCt. Rente, ingen Amortisation og ingen Provision. Hvorfor i al Verden skal nu denne Samling Kommuner betale Provision? Det var 10 Kommuner, hvoraf de fleste blot konverterede deres Gjæld, altsaa slet ingen anden Gjæld havde end den, de nu vilde stifte, altsaa Kommuner, som ydede en saa overvældende Sikkerhed, som vel tænkes kunde, mere end hundreddobbel Sikkerhed. Derimod var Sikkerheden hos den private Laantager om end god dog heller ikke mere. Eiendommen var taget til 200,000 Kr., og Laanet androg 100,000 Kr. Hvor skal Grunden søges til, at Laantagere med aldeles overvældende Sikkerhed skulde give 2 pCt. Provision og samme Rente, som private Laantagere med langt mindre om end god Sikkerhed skulle give? Men jeg kan benytte samme Exempel paa en anden Maade. Netop i de samme Dage, da denne Samling af Kommuner maatte give 2 pCt. Provision og 4 pCt. Rente, udstedte Landmandsbanken konverterede Kommuneobligationer til 3½ pCt. til en Kurs af 95½. De bleve overtagne, og de ere senere stegne, saa vidt, jeg veed, staa de i 96. Der vil det jo dog være givet, at hvis disse Penge vare kastede paa Markedet gennem en Kreditforening, og hvis de vare f. Ex. til 4 pCt., vilde de lige saa

godt staa i 101 à 101½, som alle andre Kreditforeningers 4 pCt.s Obligationer staa; eller hvis de vare udstedte som Obligationer til 3½ pCt., maatte de have fostret det Samme som Landmandsbankens Kommuneobligationer. Dette er, saaledes som Forholdet er nu i Tiden, altsaa netop under de allerheldeste og bedste Forhold. Ingen vil dog negte — det er et Faktum, som er bekendt — at det var et Held, om Kommunerne kunde have opnaaet denne Besparelse; thi er der Noget, som vi i denne Splidagtighedens og Menighedens sorgelige Tid ere enige om, saa er det dog vistnok det, at Kommunerne ere stærkt behyrdede, for ikke at sige overbeholdede, og at det gjælder fremfor Alt at lette og hjælpe dem under deres nuværende Tilstand. Det, der her nu foreligger, er et Skridt sigtende dertil, og det maa jeg stadig pointere, at det er ikke mig som privat Indbringer af dette Lovforslag, der i Virkeligheden bærer det frem. Jeg er kun den nominelle Bærer af det; jeg har faaet mit Mandat af Delegerede fra det langt overveiende Antal Amts- og Byraad her i Landet. Der har været holdt Forsamlinger af disse Delegerede baade fra Distrikterne og fra Sylland, og de have igjen allesammen været samlede i et Fællesmøde. Det fremkom fra ingen Side Protest mod Forslaget, skøndt, som sagt, det aldeles overveiende Antal af de samlede Amts- og Byraad vare repræsenterede. Det er altsaa kun et Mandat, jeg her udfører, en Forpligtelse, der er mig paalagt, som jeg efter ringe Evne søger at udføre. Der vil for mig ikke kunne være Tale om Krav paa Være eller Fortjeneste af denne Sag, men jeg vil sige, at ligesaalidt vil jeg føle enten Skam eller Bånære, hvis den falder. Ansvarer for denne Sag ligger nu hos det høie Thing. Der er adskillige Smaabemærkninger, jeg kunde have Øst til at gjøre, men da der efter Anthydning er al Udfigt til, at denne Sag vil blive behandlet i et Udvalg, vil jeg nødvendigvis lægge Beslag paa ærede Medlemmers Tid; thi i et Udvalg — hvis et saadant bliver nedsat — vil der jo blive rig Velighed til at forhandle disse Ting, og jeg giver altsaa nu Afkald paa at imødegaa en Del Bemærkninger, som jeg kunde have Øst til at imødegaa. Kun maa det være mig tilladt, idet jeg takker den høitærede Minister for hans Velvillie overfor Lovforslaget, at sige, at de Forudsætninger, han udtalte med Hensyn til Forstaaelsen af forskjellige Punkter, er jeg fuldstændig enig med ham om i den Månd, hvori han udtalte sig. Dermed skal jeg tillade mig at anbefale Sagen til det høie Things Velvillie.